

Statsvetenskapliga institutionen

B-uppsats

Hugo Nilsson

Malte Olausson

“Truth is one; sages call it by various names”

**En kvalitativ idéanalys av Directorate-General for
Climate Actions demokratiska ideal**

LUNDS
UNIVERSITET

Handledare: Dalia Mukhtar-Landgren

Statsvetenskap Fortsättningskurs

STVA23

Abstract

The European Union's depoliticized understanding of democracy has consistently been a contested subject within political science. Many studies have focused on the overarching electoral system and the European Commission. Few have delved deeper into the constituent units within the actors. Using Oleart & Theuns' (2023) hypothesis as a point of departure, we aim to uncover if the Commission's Directorate-Generals share the same depoliticized understanding of democracy as their parent organization or if any depart from it and conceptualize it in a pluralist way. More specifically, we focus on the Directorate-General for Climate Action as a case study. We first place DG CLIMA within a broader field of study and pinpoint it as the least likely case to hold a depoliticized understanding of democracy, due to its relative independence and frequent contact with civil society actors. After constructing a depoliticized technocratic ideal type and a pluralist ideal type that will guide the study, we move on to a descriptive qualitative ideational analysis in which a broad range of CLIMA material is categorised and analysed. Our analysis shows that while CLIMA exhibits some pluralist tendencies, the DG overwhelmingly reproduces a technocratic, depoliticized understanding of democracy – even as the least likely case to do so. These results carry implications for the other DGs with less independence and civil society contact and the broader literature on climate policy and democratic ideals. Future studies could build upon the descriptive analysis by using normative or prescriptive research approaches.

Antal ord: 7994

Ämnesord: demokrati, avpolitisering, teknokrati, pluralism, EU, DG CLIMA, klimatpolitik

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Bakgrund.....	1
1.2 Syfte och frågeställning	2
1.3 Tidigare forskning	2
2. Teoretiskt ramverk	5
2.1 Den pluralistiska modellen	5
2.2 Den teknokratiska modellen	6
2.3 Idealtyper	7
3. Metod och material	10
3.1 Metod.....	10
3.2 Val av material.....	11
3.3 Val av fall.....	12
3.4 Operationalisering	13
4. Analys	16
4.1 Syn på samhällskroppen.....	16
4.2 Syn på kunskap.....	19
4.3 Syn på beslutsfattande.....	23
4.4 Syn på medborgare.....	26
4.5 Syn på legitimitet.....	27
5. Slutsats.....	30
6. Källförteckning.....	32
Bilagor.....	39
Bilaga A.....	39
Bilaga B.....	40

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Demokratisk backsliding har länge plågat stora delar av Europeiska unionen (Bellamy & Kröger:2021:620, Milačić:2024, Bernhard:2021). Trots att populistiska krafter förlorat makt i Ungern och Polen kvarstår problemet i högsta grad och har spridit sig till andra delar av Europa (Nord mfl:2026:9).

Vid flertalet instanser har dessa icke-demokratiska stater satt käpparna i hjulet för EUs arbete (Bellamy & Kröger:2021:624). En bred akademisk litteratur har växt fram kring hur EU tagit sig an denna utmaning (ex: Bárd:2018, Priebus:2022). Studierna visar att EU lagt huvudfokus på legalistiska aspekter kring *Rule of Law* och domstolarnas självständighet (Oleart & Theuns:2023:882-883). Mindre energi har lagts på de pluralistiska bitarna kring ett levande civilsamhälle och ideologisk konfrontation (Gora & de Wilde:2020:357). Det väcker frågor kring hur EU faktiskt konceptualiserar demokratibegreppet (Gora & de Wilde:2020:344).

Alvaro Oleart och Tom Theuns (2023) visar att EU-kommissionen konceptualiserar demokratibegreppet på ett avpolitiserat sätt. Demokrati tolkas genom det som dubbas ”teknokratisk legalism” (Oleart & Theuns:2023:883). *Rule of Law* och de liberala delarna av demokratin prioriteras före pluralism. Att civilsamhället utsätts för åtklämningar och att den offentliga politiska arenan begränsas anses av Oleart och Theuns (2023:884), i linje med bland andra Gora och de Wilde (2020:357), vara underskattade delar av den demokratiska backslidingen i EUs medlemsländer. Oleart och Theuns (2023:891) är dock medvetna om att kommissionen inte är en unifierad aktör utan består av flera olika underdepartement, så kallade ”Directorates-General”. Forskarna hypotiserar kring att det kan finnas DGs som viker av från kommissionens demokratisyn och har en mer pluralistisk sådan. DGs som generellt har fler kontaktytor med civilsamhället, såsom DG Employment, Social Affairs and Inclusion och DG Climate Action, nämns som kandidater (Oleart & Theuns:2023:891).

1.2 Syfte och frågeställning

Studiens syfte är att deduktivt undersöka om kommissionens DGs har samma avpolitiserade demokratisyn som moderorganisationen eller om vissa viker av och har en mer politiserad sådan. Huruvida kommissionens demokratisyn är så unifierad och självklar som den verkar vid första anblick kommer vara studiens huvudfokus. Studien kommer centreras kring DG CLIMA och departementets enskilda demokratisyn. Den drivande frågeställningen är:

Vilken underliggande förståelse för demokrati driver Directorate-General
for Climate Actions arbete?

1.3 Tidigare forskning

Forskningen kring demokratisk backsliding och autokratisering har de senaste åren blommat ut till ett rikt forskningsområde. Nancy Bermeo (2016) var en av de första som faktiskt analyserade begreppet ”backsliding”. Bermeo (2016:7) visar att demokratier börjat brytas ned mer successivt istället för att snabbt avskaffas i kupper. Lührmann och Lindberg (2019:1103) visar i sin tur att Europa varit särskilt drabbat av den ”tredje autokratiseringsvågen”.

EUs avpolitiserade demokratisyn har i sin tur växt fram som ett mer specialiserat forskningsområde. Peter Mair (2007) visar att motstånd gentemot EU ofta grundar sig i ett missnöje mot att EU blivit en avpolitiserad enhet. Detta, skriver Mair (2007:8), är ett medvetet val från EUs politiska elit som inte vill få sina händer bundna av ”popular democracy”. På senare tid har EU dock öppnat flera platser för medborgerligt deltagande, exempelvis ”European Citizens’ Panel (Kindermann:2025:2). Paul Kindermann (2025:21) erkänner dessa initiativ men argumenterar för att de inte involverar medborgare på ett meningsfullt sätt utan finns till för att legitimera unionens verkställande arbete.

Forskningen som agerar i gränslandet mellan dessa områden och undersöker hur EU tar sig an demokratisk backsliding har ofta kritiserat EUs demokratisyn för att den inte tar hänsyn till viktiga demokratiska beståndsdelar. Oleart och Theuns artikel är det tydligaste exemplet, men även Gora & de Wilde (2020:357-358) anser att EUs arbete på ett otillräckligt sätt tar sig an

demokratisk backsliding. I synnerhet har de pluralistiska och deltagardemokratiska bitarna saknats.

Ofta centreras denna forskning kring hela EU-kommissionen. Viss forskning har försökt bryta ned kommissionen i sina delar och undersökt relationen mellan DGs. Traditionellt har den tydliga hierarkiska strukturen inom kommissionen setts som ett hinder för effektivt samarbete mellan DGs (Hustedt & Seyfried:2016:889). Nyare forskningen visar å andra sidan att den horisontella koordineringen ökat (se Kassim mfl:2013m). Likväl finner Hustedt & Seyfried (2016:902) att olika DGs har stor frihet i hur de uppfattar olika problem. De visar att just CLIMA har en distinkt syn på klimatfrågan som skiljer sig från mer industrirelaterade DGs och varit mer isolerade i sitt arbete. Detta stöder Oleart och Theuns hypotes om att olika DGs kan ha olika syn på demokrati och i synnerhet att DG CLIMA kan ha en distinkt syn på demokrati. Hypotesen stöds även av Pustelnik (2017:175-176) som visar att CLIMA stått ut bland andra DGs genom att vara benägen att plocka upp signaler från civilsamhället. Genom tidigare forskning kan CLIMA placeras i relation till andra DGs och kommissionen som helhet.

Avslutningsvis bör forskningsområdet kring EUs demokratiideal vis-à-vis EUs klimatpolitik nämnas. Först bör dock Erik Swyngedouws (2010) inflytelserika artikel nämnas. Swyngedouw (2010:214) argumenterar för att klimatet till synes politiseras av flera aktörer, men att ”postpolitiska och postdemokratiska” ideal paradoxalt på samma gång fått genomslag i den offentliga debatten. Swyngedouw (2010:227-228) kommer fram till att klimatdebatten filtrerats genom det postpolitiska idealet och att fundamental konflikt har eliminerats till förmån för konsensus.

I enlighet med detta har ett distinkt forskningsområde kring EUs klimatarbete och de underliggande demokratiska idealen som underbygger arbetet växt fram. Machin (2025:167) analyserar kommissionens ”European Green Deal” och anser att materialet påvisar en avpolitiserad demokratisyn. Parks (2025:313) ställer sig enad med Machin och anser att kommissionen inte ger medborgare faktiskt makt i klimatfrågan, även inom initiativ för medborgerligt deltagande. Oberthür med flera (2025:270) argumenterar i sin tur för att kvalitén

av medborgerligt deltagande i lagstiftningsprocessen kring klimatfrågor försämrats över tid. EUs avpolitiserade demokratisyn har även infiltrerat unionens klimatarbete.

Just CLIMAs demokratisyn har inte studerats. Ibland använder ovanstående studier enskilt material från CLIMA (då de ser kommissionen som en enad aktör), men en systematisk studie av ett brett CLIMA-material saknas. Genom att utföra en sådan analys fyller denna studie ett hål i forskningen. Studien kommer ta avstamp i och bygga vidare på forskningen kring relationen emellan DGs och mellan DGs och kommissionen, EUs avpolitiserade demokratisyn, och postpolitik i klimatfrågor; och kan således ses som ett fall av dessa områdena.

2. Teoretiskt ramverk

2.1 Den pluralistiska modellen

Den pluralistiska modellen utgår ifrån att demokratier får sin auktoritet genom att samtliga subjekt under dess styre har lika mängd makt i den politiska processen (Oleart & Theuns:2023:884). Folkets meningsskiljaktigheter kring policy och lagar avgörs genom demokratiska strider, men inom rättvisa procedurer där allas lika värde respekteras. Tillsammans med denna normativa utgångspunkt tilläggs den empiriska möjligheten för värdepluralism – de demokratiska subjekten har djupa och oöverkomliga skillnader i sina grundläggande normer och värderingar (Oleart & Theuns:2023:884). Inom politiken skapar detta politisk pluralism. Partier konkurrerar i fria och rättvisa val och mobiliserar väljare kring kontrasterande ideologier. Medborgarnas meningsskiljaktigheter är grunden för den pluralistiska demokratin och är det som styr projektet (Oleart & Theuns:2023:885).

Denna fundamentala utgångspunkt komplementeras med Chantal Mouffes (2005) agonistiska demokrati och Jürgen Habermas (1989) offentliga sfär för att skapa idealtypen ”Pluralistisk demokrati”. Även om Mouffe explicit motsätter sig Habermas förståelse av demokrati så delar de en liknande demokratisk logik¹, som tillsammans skapar ett heltäckande pluralistiskt ramverk. Mouffe argumenterar för att passion och konflikt är centrala delar i en demokrati (Oleart & Theuns:2023:885). Tron på att det går att finna rationell policy grundat i konsensus är direkt felaktig; politikens mål bör istället vara att skapa offentliga arenor där motsatta åsikter kan komma till tals och konfrontera varandra (Mouffe:2005:3). Demokrati, skriver Mouffe, kan inte existera utan konflikter mellan politiska rivaler. Detta förutsätter dock att samtliga aktörer erkänner varandras legitimitet och respekterar varandra (Oleart & Theuns:2023:885). Gör aktörer detta kan konflikt vara politiskt produktivt och genuin pluralism kan växa fram i samhället. För Mouffe innebär pluralism dock inte bara att aktörer har olika syn på samhället, utan att dessa synsätt även är oförenliga med varandra (Oleart & Theuns:2023:885).

¹ Se noteringar i Bilaga A

Habermas (1989:27) argumenterar i sin tur för en livlig offentlig sfär. Medborgare måste aktivt kunna delta och ha agency i diskursiva och deliberativa politiska processer. Samhället måste även ha platser som faciliterar ett sådant utbyte bortom statlig kontroll (Oleart & Theuns:2023:885). Habermas betonar även värdet av en pluralistisk massmedia. Det offentliga måste i grunden genomsyras av deliberation i enlighet med Habermas ”intersubjektiva kommunikativa rationalitet” (Oleart & Theuns:2023:885). Den grundläggande bakgrunden, Mouffes agonistiska demokrati, och Habermas offentliga sfär skapar tillsammans en pluralistisk demokrati där medborgare aktivt involveras i politiska processer och politiska aktörer är konfrontativa, samt där detta ses som tecken på en hälsosam demokrati.

2.2 Den teknokratiska modellen

Det teknokratiska² idésystemet bygger på antagandet att expertis utgör grunden till politisk legitimitet (Bickerton & Accetti:2020:29). Tanken har sitt ursprung hos Platon som betraktade politik som en *techne*, översatt till “konst” eller “hantverk”. I denna *techne* finner man två grundläggande drag: *ergon* (ett specifikt mål) och *episteme* (kunskapen), vilka är kärnan i den teknokratiska filosofin. Politikens mål var “vallningen av människor” och för att förverkliga detta mål krävdes kunskap om den mänskliga naturen (Bickerton & Accetti:2020:32).

Givet dessa antaganden framstod det som självklart att filosofen skulle vägleda samhället; det vore rationellt att förlita sig på den grupp som vet bäst. Det klassiska teknokratiska argumentet kretsar därför kring striden mellan subjektiv frihet och objektiv sanning (Bickerton & Accetti:2020:34). Teknokratin bygger därmed på en strikt monolitisk samhällssyn, i vilken intressekonflikter inte erkänns som legitima eftersom politik kan existera på objektiva grunder (Caramani:2020:4). Det som är *rationellt* och *objektivt bäst* för samhället gäller, per definition, hela samhället. Därför ligger expertkunskaper i centrum för den teknokratiska skolan (Caramani:2020:3, 9). Legitimiteten är nämligen baserad på output, då det är resultaten, inte procedurerna i sig, som rättfärdigar experternas makt (Caramani:2020:10). Således finns ett ytterst begränsat utrymme för folkligt deltagande. Medborgare saknar den kompetens som krävs för att ta politiska beslut och folkvalda politiker kan således endast uppfylla *samhällets önsknings* och inte det som är objektivt gynnsamt för samhället (Bickerton & Accetti:2020:33-34).

I samtida politisk debatt har de klassiska teknokratiska argumenten moderniserats. Istället bör vissa beslut isoleras från kortsiktig partipolitik och istället behandlas av experter eller större expertorgan. En del områden inom politikens sfär hanteras bättre på detta sätt (Bickerton & Accetti:2020:36). Men i grunden kvarstår spänningen: att politiska beslut bör vila på expertkunskap snarare än folklig vilja.

2.3 Idealtyper

Idealtyperna bör betraktas som sammanfattningar av de teoretiska bakgrunderna, dragna till sin logiska spets. De tar även stöd i Eri Bertsou & Daniele Caramanis (2020) kodbok, som ger flera möjliga kategorier att sortera material om teknokrati utifrån. Att välja och konstruera idealtypernas kategorier var en balansgång mellan att fånga så stora delar av de teoretiska bakgrunderna som möjligt, att ha en rimlig mängd kategorier för att tillåta en djupgående analys som besvarar forskningsfrågan, samt att göra båda sidor av kategorierna jämförbara med varandra. Fler kategorier hade kunnat tas med, men de utvalda lyckas hitta en balans mellan att fånga huvuddragen i den teoretiska bakgrunden samtidigt som en jämförelse och analys görs möjlig.

Den pluralistiska idealtypen är baserad på Oleart och Theuns (2023:884-885) egen modell. Som motpol använder forskarna en mer rättighetsbaserad och liberal syn på demokratin, som över allt annat betonar *Rule of Law* och kvalité på information. Modellen betecknas som "teknokratisk legalism" men betonar den legalistiska biten (Oleart & Theuns:2023:892). I denna studie används en strikt teknokratisk modell. En avpolitiserad demokratisyn bör i relation till klimatfrågor inte manifestera sig som resonemang om *Rule of Law*, utan som en strikt tro på objektiv kunskap och experter (se: Swyngedouw:2010:217). Därav har modellen anpassats för att kunna besvara forskningsfrågan.

Kategorier	Teknokratisk idealtyp	Pluralistisk idealtyp
Syn på samhälls-kroppen	Monolitisk Folket är en monolitisk enhet. Ideologiska eller partipolitiska engagemang betraktas som hinder för det rationella beslutsfattandet, främst eftersom det bara gynnar <i>vissa</i> delar av befolkningen. (Caramani:2020:3, 9)	Polylitisk Folket är inte en monolitisk enhet. Politiska samhällen innehåller flera olika grupper med olika intressen och åsikter. Det finns således ingen samhällelig lösning som är bäst för alla (Oleart & Theuns:2023:884-885).
Syn på kunskap	Objektivitet Policy kan vara objektivt god eller dålig för samhället. Det är möjligt att hitta en rationell konsensus kring politiska frågor eftersom objektiva sanningar, per definition, inte går att bestrida (Bickerton & Accetti:2020:40)	Subjektivitet Policy är inte objektivt god eller dålig. Politik handlar i grunden om prioriteringar mellan ett brett spektrum av politikområden och intressen (Oleart & Theuns:2023:884-885).
Syn på beslutsfattande	Expertkunskap Eftersom samhället är monolitiskt, och en rationell konsensus kan uppnås, är den enda vägen till goda beslut att förlita sig på experter. Experter kan nå den objektivt goda kunskap och designa policy därefter (Bickerton & Accetti:2020:30, 42)	Agonism Eftersom samhället är polylitiskt och en rationell konsensus aldrig kan nås är den enda vägen till goda beslut att ett brett spektrum av oförenliga politiska perspektiv kommer till tals och konfronteras mot varandra. De respekterar dock varandras legitima existens. Detta leder till att konflikter kan vara produktiva (Oleart & Theuns:2023:884-885).

Syn på medborgare	Passiv medborgare Medborgarna har en passiv roll eftersom de inte besitter den väsentliga kunskap som behövs för att leda samhället framåt (Caramani:2020:18-19)	Aktiv medborgare Medborgarna har en central roll i den demokratiska processen. Den offentliga sfären ska vara pulserande och medborgare ska aktivt kunna göra sin röst hörd (Oleart & Theuns:2023:884-885).
Syn på legitimitet	Output Vägen till legitima beslut är genom output. Effektivitet, mätbarhet och resultat utgör därför grunden för hur teknokratin rättfärdigar experternas makt. Samhället betraktas som en maskin som konstant behöver optimeras (Caramani:2020:5-6)	Input Vägen till legitima beslut är genom input-legitimitet. Systemet bör bedömas utifrån hur väl den demokratiska proceduren innan beslutsfattandet har skötts. Policyprocessen bör inte bedömas utifrån hur effektiv den är. Huruvida ett beslut är objektivt gott går inte att bedöma, och dess utfall kan därför inte vara legitimitetsgrundande (Oleart & Theuns:2023:884-885).

3. Metod och material

3.1 Metod

Studien använder kvalitativ idéanalys som metod. Människan är en meningsskapande varelse som använder idéer och språket för att ge mening åt rummet runt omkring henne (Bergström & Svärd:2018:139). Ska vi förstå samhället måste vi förstå hur människor uppfattar det (Bergström & Svärd:2018:134). Idéer är således sociala fenomen med materiella konsekvenser ute i samhället och kan studeras indirekt genom att undersöka de spår de lämnar i olika praktiker (Bergström & Svärd:2018:139). Genom att samla in observerbara spår kan den bakomliggande idévärlden redogöras för.

Beckman (2005:14) delar in idéanalysen i tre olika syften: beskrivande, förklarande, och idékritiska. Denna studie kommer använda sig av ett beskrivande tillvägagångssätt. En analys kommer att genomföras där materialet tolkas och latent budskap successivt vecklas ut (Vedung:2018:202). Idévärlden bakom CLIMAs kommunikation kommer att blottläggas.

I denna studie kommer två idealtyper användas som analysredskap. Max Weber (2012[1904]:262-263) använde begreppet idealtyp för att namnge en analytisk konstruktion av ett visst fenomen – draget till sin spets – som sedan kan användas som en måttstock gentemot empiri. Genom att samla ett antal relevanta aspekter av fenomenet kan forskningsfrågor besvaras (Bergström & Svärd:2018:147-148). Denna studie har samlat fem olika aspekter av respektive modell och gjort dessa till kategorier som materialet sorteras utifrån. Poängen är inte att dessa kategorier tillsammans kan ses som den korrekta definitionen av fenomenet, utan att den är en analytisk renodling som lyfter fram relevanta aspekter som sedan gör det möjligt att besvara forskningsfrågan (Bergström & Svärd:2018:148). Idealtypsanalysen kommer därmed inte *helt* kunna placera CLIMA vid någon av modellerna, men kommer kunna visa vilken analytisk renodling av modellerna materialet står närmast. Med detta sagt gör idealtypsanalysens flexibilitet i relation till forskningsfrågan att metoden är den mest lämpade för studiens syfte.

Att uttolka en DGs demokratisyn är en komplex process som kräver att forskaren är textnära i forskningsprocessen. Kvantitativa studier med flera fall lämpar sig därför inte för att besvara

forskningsfrågan (Esiasson mfl:2024:151). Kvalitativa fallstudier lämpar sig däremot väl för syftet, där fokus kan läggas på ett enskilt fall och längre resonemang kan föras i relation till det (Lindvall:2007:271). Baksidan är att generaliserbarheten försämras (Lindvall:2007:270). Johannes Lindvall (2007:272) argumenterar dock för att möjligheten att dra generella slutsatser från enskilda fall ökar om fallet sätts i sitt sammanhang – både i relation till teori och andra fall. I denna studie valdes således CLIMA som fallstudie på grund av sin position i litteraturen som återfinns i tidigare forskning, där CLIMA tydligt sätts i sitt sammanhang och placeras som minst sannolika fall att innehålla samma avpolitiserade demokratisyn som kommissionen. DG EMPL har inte ett lika tydligt korpus runt sig och påvisar därmed inte samma självständighet. Resultatet av en sådan studie skulle således vara mindre generaliserbart (Lindvall:2007:272).

Avslutningsvis lägger studien ingen normativ värdering i idealtyperna. Att värdera vilken modell som fostrar det bästa motståndet mot demokratisk backsliding och klimatförändringar är bortom studiens räckvidd.

3.2 Val av material

Materialet är begränsat till perioden mellan 12:e december 2019 och 12:e december 2025. Kommissionen lanserade ”European Green Deal” (EGD) på startdatumet (EC:2019) och bör då som helhet anses gå in i en ny period i sitt klimatarbete (se ex CleanTech:2024). Att använda material som dateras till innan den punkten bör därför inte ses som relevant för studiens syfte. Motsvarande datum under det närmast liggande året ter sig som ett lämpligt slutdatum för att exkludera material som är under pågående arbete.

CLIMA arbetar med flera projekt som inte är relevanta för att utvinna demokratiska logiker, exempelvis statistik och kartläggningarna (ex CLIMA:nd.). Materialet har därmed behövt väljas ut manuellt utifrån sin relevans för forskningsfrågan. För att säkerställa att material inte väljs ut selektivt och att det som väljs är representativt för CLIMAs demokratisyn har en bred mängd material av olika sorter valts ut (Bergström & Boreus:2018:39). Det säkerställer att studien inte missar en viss sorts material som kan påvisa en annan syn på demokratin. Lagförslag, strategidokument, rapporter, tal, och offentliga diskussioner har alla använts i analysprocessen. En förteckning återfinns i Bilaga B.

Då CLIMA är ett underdepartement inom Kommissionen är de svåra att särskilja från varandra. Vissa kriterier har använts för att göra distinktionen tydligare. När databasen EUR-LEX används har endast dokument där CLIMA är ”responsible body” använts. De tal och diskussioner som använts kommer endast från ”Director Generals”, i detta fall Kurt Vandenberghe och Mauro Petriccione (Bisson:2022; Mathiesen & Moens:2022). Andra relevanta aktörer hade exempelvis varit CLIMAs kommissionärer, men kommissionärerna bedöms vara närmare just kommissionen. Särskiljningen återspeglas i CLIMAs organisationsschema (EC:2025).

Rapporten där offentligheten konsulterats kring 2040-målen har en disclaimer som antyder att innehållet i dokumentet inte kan ses som kommissionens eller CLIMAs officiella ståndpunkt (Stede mfl:2023). Detta bör tolkas som att svaren från deltagarna inte är CLIMAs ståndpunkter, inte att CLIMA inte varit med och utformat frågorna.

Machin (2025) ser Climate Pact som en del av kommissionens arbete då det är ett delinitiativ inom EGD, som politiskt ägs av kommissionen (EC:2019). Denna studie kommer att se det som ett CLIMA-initiativ, dels för att paktens dagliga arbete styrs av CLIMA (ECORYS:2025), dels för att CLIMA är responsible body för dokumentet på EUR-LEX (EC-CLIMA:2020A). Machin (2025) anser att EGD som helhet – tillsammans med andra dokument från kommissionen – visar på en avpolitiserad demokratisyn i relation till klimatfrågor. Climate Pact visar dock på mer inkluderande tendenser men anses även vara avpolitiserad (Machin:2025:167), vilket tyder på att CLIMA visar på en avpolitiserad demokratisyn i ett enskilt dokument. Denna studie kommer dock att sätta det enskilda materialet i en annan kontext, tillsammans med ett nytt teoretiskt ramverk och en annan frågeställning. Det är ett viktigt dokument att ha med då det är ett centralt CLIMA-initiativ och är högst relevant för att besvara forskningsfrågan.

3.3 Val av fall

DG CLIMA valdes som fallstudie på grund av sin status som minst sannolika fall att ha en avpolitiserad demokratisyn. Som Oleart och Theuns (2023:891) och Pustelnik (2017:175) visat har CLIMA flera kontaktytor med civilsamhället och visat på en vilja att involvera medborgare i sin verksamhet. Hustedt & Seyfried (2016:902) visar även att CLIMA står ut i sin isolering från

andra DGs och villighet att agera självständigt. Alla dessa är teoretiskt relevanta faktorer som rimligtvis bör ha bäring på sannolikheten att CLIMA påvisar en pluralistisk demokratisyn, en viktig bit för generaliserbarheten (Esiasson mfl:2024:60). Om någon DG inte har samma avpolitiserade demokratisyn som kommissionen är det CLIMA. Oleart och Theuns övergripande teori utsätts därmed för svårast möjliga test. Om även CLIMA påvisar en avpolitiserad demokratisk logik är det troligt att resterande DGs gör det (Esiasson mfl:2024:62). Att Machin visar på att ett enskilt dokument pekar åt motsatt riktning förändrar inte faktumet att CLIMA är det minst sannolika fallet. De har fortsatt mest kontakt med civilsamhället och arbetar med ett område som kräver samhälleligt engagemang från medborgare (Pustelnik:2017:175). CLIMA position i relation till andra DGs som är mer slutna för civilsamhället och CLIMAs isolering och självständighet förändras likväl inte av Machins data. Oleart och Theuns (2023:891) har även annan – bredare – data som pekar mot att CLIMA har en mer pluralistisk demokratisyn.

CLIMAs arbete är även av vikt för samhället. De demokratiska logikerna som underbygger EUs och CLIMAs arbete har direkta konsekvenser för dem policyval de gör (Gora & de Wilde:2020:357). Att lyckas utvinna dessa kommer öka vår förståelse för EUs holistiska klimatarbete.

3.4 Operationalisering

Operationalisering bygger på Bertsou och Caramanis (2020) kodbok. Denna studies modell skiljer sig till viss del från Bertsou och Caramanis, därav har vissa anpassningar gjorts. Negativa indikatorer är inkluderade i kodboken (Bertsou & Caramani:2020:11). Även om teknokrati och pluralistisk demokrati inte är varandras raka motsatser, är teknokrati i grunden antipluralistisk (se ovan). Därav har vissa negativa indikatorer för teknokrati kunnat översättas till positiva indikatorer för pluralistisk demokrati.³ Andra indikatorer är självkonstruerade. När de har konstruerats har kategorierna översatts till hur innehållet i en konkret utsaga skulle kunna se ut (Vedung:2018:202). Exempelvis kan en abstrakt tro på objektiv kunskap konkretiseras som kritik mot att en ståndpunkt framställs som självklar. Detta konkretiserar kategorierna och gör att analysen praktiskt kan sortera empirin.

“Hänvisning till...” → när något nämns eller betonas

“Kritisk till...” → när något ifrågasätts eller avfärdas

“Positiv till...” → när något hyllas eller försvaras

Kategori	Teknokratisk idealtyp	Pluralistisk idealtyp
Syn på samhälls-kroppen	Monolitisk –Hänvisning till samhällets välstånd som helhet –Kritisk till ideologiska och partipolitiska intressen –Kritisk till tanken om legitima konflikter mellan olika grupper	Polylitisk –Hänvisning till specifika gruppers olika intressen – t.ex sektoriella, etniska eller samhällsklasser –Hänvisning till motsättningar mellan samhällsgrupper –Hänvisning till att det inte finns en samhällelig lösning som är bäst för all
Syn på kunskap	Objektivitet –Positiv till tanken om objektivitet, neutralitet, icke-förhandlingsbarhet –Positiv till strikt evidensbaserad policyutveckling	Subjektivitet –Kritisk till strikt faktabaserad policyutveckling och beslutsfattande –Hänvisning till att beslutsfattare tenderar att vara subjektiva, jäviga, eller irrationella

	–Kritisk till ifrågasättandet av fakta eller den vetenskapliga metoden	–Hänvisning till komplexiteten bakom sociala och samhällsliga problem –Kritisk till att ståndpunkter framställs som “logiska” eller “självlara”
Syn på beslutsfattande	Expertkunskap –Positiv till experter som grupp –Positiv till experternas inflytande	Agonism –Hänvisning till ett brett spektrum av fundamentalt olika åsikter i policyprocesser –Positiv till konstruktiv dialog mellan olika aktörer
Syn på medborgare	Passiv medborgare –Kritisk till medborgares inflytande	Aktiv medborgare –Positiv till medborgares inflytande
Syn på legitimitet	Output –Hänvisning till effektivitet, goda resultat, optimala utfall och vad som fungerar –Kritisk till procedurella frågor och icke-outputrelaterade värden	Input –Kritisk till principer om effektivitet, output och optimering –Positiv till procedurella och icke-outputrelaterade frågor och värden

4. Analys

Hela analysen visar vår egen tolkning av materialet och försök att utvinna CLIMAs syn på vad demokrati är i grunden. Analysen kommer fokusera på att hitta teman och indikatorer i materialet, som tillsammans kan säga något om den mer abstrakta kategorin.

4.1 Syn på samhällskroppen

Ett första återkommande tema i materialet är att CLIMA i grunden visar en tydlig förståelse för att olika sektorer kommer drabbas olika hårt av klimatförändringar och en grön omställning. CLIMA visar enligt vår tolkning en förståelse för att antalet arbetare inom vissa grupper av yrkesutövare drastiskt kommer behöva reduceras, samt att vissa regioner som varit beroende av fossila bränslen och gruvnäring kommer ta hårdare smällar än regioner som inte varit det. Detta kommer få stora konsekvenser för enskilda medborgare, och CLIMA tar i beaktning att vissa medborgare kommer behöva mer stöd än andra. Vår tolkning är därmed att CLIMA påvisar en grundläggande polylitisk syn på samhällskroppen.

“We have industries and regions that are growing on the back of green technologies and others that are that are declining because their brand [of] technology is no longer desirable” (Petriccione:2021:24:51).

“To be a success, the green transition must be fair and inclusive in line with the European Pillar of Social Rights, supporting those who face the greatest challenge.” (EC-CLIMA:2022)

Ett andra tema är att förståelsen omsätts konkret i CLIMAs policyarbete. CLIMA har exempelvis varit en drivande faktor i European Social Climate Fund och ansvarar för implementeringen av fonden (EC:nd). Specifikt har SCF som mål att:

“Tackle the social and distributional challenges [of the green transition] [...] Overall, the aim is to address challenges linked to energy poverty for vulnerable households and micro-enterprises and support vulnerable transport users.” (EC:nd.).

CLIMA agerar därmed i vår tolkning även praktiskt utifrån en bild av samhället som bestående av en bred mängd människor, grupper, och intressen, som alla påverkas olika av det arbete man utför och behöver olika stöd. Praktiskt påvisar man således en polylitisk förståelse för samhällskroppen. Man visar även en förståelse för att olika grupper kommer ha olika möjlighet att ta del av omställningens fördelar, och att man bör planera därefter:

“The Pact will: [...] Provide a forum for dialogue and cooperation between communities, businesses, landowners and local governments, to ensure that enough land area is returned to vegetation so that everyone can reap the many benefits it offers in terms of climate, health and ecosystems.” (EC-CLIMA:2020A)

Ett tredje tema är dock att CLIMA å andra sidan systematiskt framställer klimatomställningen som övergripande process som något bra för hela samhället och alla medborgare. Vår tolkning är att det av CLIMA anses vara ett självklart gott i sig, och som en samhällelig lösning som är nödvändig för alla. Eventuella reserveringar eller intressekonflikter trycks undan till förmån för det allmänna goda.

“We invite the private sector, businesses and finance to do well, by doing good. This means putting sustainability at the heart of their strategy and operations, focusing on long-term benefits for all, instead of short-term dividends for a few” (EC-CLIMA:2020A)

Detta leder till att olika intressen och avvägningar inte framställs som legitima konflikter som kan öppnas upp för demokratisk kamp. Enligt CLIMA ska intressekonflikter inte lösas på ett aktivt och politiskt sätt, där de debatteras och diskuteras av en bred mängd aktörer. De ses enligt vår tolkning som sidoeffekter som på ett passivt tillvägagångssätt ska hanteras genom att distribuera pengar och resurser inom ramen för redan fattade beslut. Detta är inte i enlighet med Habermas deliberativa ideal, utan står närmare den teknokratiska idealtypen. För CLIMA handlar omställningen främst om att inte lämna någon bakom när den redan valda vägen ska korsas.

“The European Union is implementing its commitment towards climate neutrality and taking coordinated action to accelerate the reduction of greenhouse gas emissions, while underlying the importance of considerations of fairness and solidarity and leaving no one behind. The Social Climate Fund is a bridging solution at European level to help Member States address the social and economic impact of introducing the emissions trading system” (EC:nd.).

Notera att fonden beskrivs som en teknisk brygga. Fonden ska hantera biverkningarna av en redan vald väg. Utmaningar mot själva vägen öppnas inte upp.

Även om CLIMA inte aktivt kritiserar tanken om legitima konflikter mellan samhällsgrupper osynliggörs det på ett tydligt sätt. Aktörer förväntas ”spela sin roll” och att gå in i den gemensamma fällan. Möjligheter för meningsskiljaktigheter är enligt vår tolkning få.

“Citizens and civil society attach great importance to actions to fight climate change and have a fundamental role to play in the transition to a climate-neutral economy” (EC-CLIMA:2020B)”

“The gravity of the adaptation challenge makes it a whole-government and whole-society endeavour” (EC-CLIMA:2021)

Det fjärde och avslutande temat är att samarbete och en rörelse mot konsensus kring omställningen betonas starkt. Vi uttolkar att konsensus – inte konflikt – anses som tecken på en hälsosam omställningsprocess enligt CLIMA, i stark kontrast mot det Mouffeianska idealet men i enlighet med det teknokratiska. Konsensusidealet manifesterar sig konkret i hur CLIMA beskriver sin egen roll. DG:ens huvuduppdrag anses vara att samla grupper kring ett gemensamt mål, inte att facilitera konfrontation och debatt. Det manifesteras även i hur CLIMA legitimerar sig själva via opinionsdata i Climate Action Progress Report 2025.

“Support for decisive climate policies remains strong. Overall, 81% of respondents back the EU’s objective of achieving climate neutrality by 2050” (EC-CLIMA:2025)

“The Commission welcomes everyone to join the journey towards a better and greener Europe. We will build a path as we walk it together, with a common purpose” (EC-CLIMA:2020A)

“The European Climate Pact will acknowledge and amplify the efforts of those already fighting against the climate and ecological crisis, and encourage others to join. It will help Europe master its emissions and align its economy with nature, and for this endeavour, we need everybody on board.” (EC-CLIMA2020A)

De fyra mönstren vi funnit i vår analys visar att CLIMA ger sken av att ha en polylitisk syn på samhället, med en bred mängd intressen och subgrupper som påverkas olika av det arbete man utför. När vi tittar under ytan så finner vi dock att bilden är mer komplex. CLIMA visar på en tro att det finns en nödvändig samhällelig lösning som är bäst för alla och öppnar inte upp för att människor och intressen kan konfronteras med varandra. Grupper tillåts inte debattera och döma aktivt och ställa sina intressen mot varandra, utan förväntas kompromissa inom redan satta ramar och finna konsensus. CLIMA agerar därav i vår mening inte praktiskt på sin grundläggande förståelse för samhällets polylitiska natur. CLIMAs syn på samhällskroppen är sammanfattningsvis komplex och går inte att tydligt placera vid någon av idealtypsändarna. Dels uppvisar den en polylitisk förståelse för samhällskroppens uppsättning, dels en monolitisk förståelse för samhälleliga konflikter och lösningar.

4.2 Syn på kunskap

Ett första tema är att CLIMA huvudsakligen betraktar *legitim* klimatpolitik som byggd på vetenskap. Särskilt tydligt blir detta i Kurt Vandenberghes anförande om relationen mellan policy och vetenskap. Här blir ramarna för hur vetenskapen och forskningen ska användas i beslutsfattande och policyutveckling tydliga – den objektiva vetenskapen beskrivs nämligen som själva grundbulten i CLIMA:s arbete. De verktyg som vetenskapen och forskningen bidrar med är absolut nödvändiga för klimatomställningen.

“Scientific evidence is what underpins all credible climate action.”

(Vandenbergh:2025:02:05)

“Science gives us the tools to understand and to act, to shape climate policies that are bold, ambitious and effective” (Vandenbergh:2025:01:55)

All legitim klimatpolitik ska vara baserad på vetenskaplig evidens, något som vi tolkar som ett teknokratiskt förhållningssätt till policyutveckling. Materialet visar på att CLIMA betraktar vetenskapen som det enda kunskapsunderlaget vid politiskt handlande; politik utanför detta framstår således som mindre trovärdig eller direkt falsk. Det synsättet, i vilket den senaste forskningen blir tillskrivna särskild auktoritet, återfinns här:

“Research and innovation enable the green transition by testing and demonstrating solutions, developing breakthrough innovations and knowledge for policies based on latest scientific evidence.” (EC-CLIMA:2022)

“These provisions aim to strengthen the understanding and management of climate-related fiscal impacts, foster more proactive and risk-informed budgeting practices, and support **evidence-based policy** and investment decisions” (EC-CLIMA:2025)

Ett andra tema är att CLIMA tenderar att framställa klimatomställningen som icke-förhandlingsbar. Det är en självklarhet att omställningen ska genomföras, främst mot bakgrund av klimatförändringarnas konsekvenser. I linje med detta målar CLIMA upp en bild av klimatpolitiken som objektivt gynnsam för hela samhället och ligger i allas intresse, med motiveringen att klimatförändringarna drabbar alla samhällssektorer.

“Given the wide range of climate hazards, it is essential to boost climate resilience across our economy, society and infrastructure to maintain core societal functions and ensure wellbeing of people. Climate resilience and risk management are vital for a competitive, secure, and prosperous EU.” (EC-CLIMA:2020B)

“DG CLIMA will continue to play a leading role in international negotiations to increase the level of ambition of other major emitters. In addition, the implementation and enforcement of the legislative instruments on climate will be ensured” (EC-CLIMA:2022)

Ett tredje tema är att CLIMA inte bara använder vetenskapen som ett verktyg för att *identifiera* klimatproblemet utan också för att sätta gränserna för vad som är *bra* klimataktion i sig. I vår tolkning är CLIMA relativt explicita kring det. En övervägande del av materialet handlar nämligen om att översätta vetenskap till policy och vardaglig praktik. Med andra ord ska klimataktion på alla nivåer baseras på vetenskap och objektivitet.

“Translating scientifically sound information into options for action that bring immediate, multiple benefits to people and communities” (EC-CLIMA:2020A)

“We need clear evidence-based answers on how to protect infrastructure, food systems, and public health.” (Vandenberghe:2025:03:44)

“The pilot phase focused on translating climate science and policy into our daily lives.” (EC-CLIMA:2022)

Ett fjärde tema är CLIMA:s kritiska inställning till ifrågasättandet av fakta eller den vetenskapliga metoden. CLIMA betonar vikten av att hantera klimaförnekare. Här lyfts problematiken kring desinformation fram. CLIMA är tydliga med att den vetenskapliga metoden är ytterst värdefull och nästintill ovärderlig när det kommer till klimatpolitiskt handlande. Ifrågasättandet av metoden och vetenskapen tenderar därmed, enligt vår tolkning, att framställas som irrationellt eller direkt skadligt snarare än en ‘vanlig’ alternativ ståndpunkt.

“Despite the scope and the gravity of climate change, there are still climate deniers, doubters and action delayers [...] Getting the facts right is a key first step to combat disinformation and dispel myths” (EC-CLIMA:2020A)

“DG CLIMA will focus on the implementation of a multilevel communications and outreach approach by providing reliable, factual and scientifically sound information to raise public awareness” (EC-CLIMA:2020B)

Ett femte tema är att CLIMA visar på viss medvetenhet om att klimatomställningen kan uppfattas som både politiskt kontroversiell och komplex i fråga om samhällseliga konsekvenser. Mauro Petriccione talar om problematiken kring länder som inte agerar tillräckligt. CLIMA är, i vår mening, medvetna om klimatpolitikens politiska dimensioner, även om organisationen själv framställer klimatomställningen som absolut nödvändig för hela EU. Petriccione påpekar att klimatpolitikens genomslag varierat kraftigt:

“Europe have been progressive [...] but not everywhere and not massively until recently”
(Petriccione:2021:07:35)

I materialet finner man också viss hänvisning till komplexiteten bakom klimatförändringarna och klimatomställningen. Komplexiteten framställs dock främst som ett empiriskt faktum snarare än idémässig eller politisk, det vill säga att klimatfrågans faktiska (ofta mätbara) konsekvenser är av intresse. Fokus ligger alltså inte på intressekonflikter eller olika sätt att förstå klimatproblemet, utan på komplexiteten i de samhällseliga processer som omställningen innebär.

“While everybody is at risk, these impacts hit the poor and the vulnerable harder. This raises important issues of justice, democracy, equity, equality and solidarity.”
(EC-CLIMA:2020A)

“The change will be more radical, with unpredictable consequences if we fail to reduce urgently our ecological footprint and emissions.” (EC-CLIMA:2020A)

Sammantaget visar vår analys att CLIMAs kunskapssyn domineras av en stark tilltro till vetenskap och objektivitet. CLIMA hänvisar frekvent till forskning som pekar på att klimatförändringarna riskerar att underminera europeiskt välstånd och framställer därför vetenskaplig evidens som den huvudsakliga grunden för hela policyprocessen. Materialet visar således på en huvudsakligen teknokratisk kunskapssyn, där klimatomställningen ska bygga på strikt evidensbaserad logik.

4.3 Syn på beslutsfattande

Ett första tema är CLIMA:s betoning på kommunikation och kunskapsspridning. CLIMA framstår som positiva till implementeringen av flernivåkommunikation i syfte att inkludera medborgare, regioner och städer i policyprocessen.

“The citizen and stakeholder engagement processes undertaken will be supported through communication activities and events, and by using multiple channels and tools.”
(EC-CLIMA:2020B)

“DG CLIMA will focus on the implementation of a multilevel communications and outreach approach by providing reliable, factual and scientifically sound information to raise public awareness on [...] individual and collective actions and solutions to tackle climate and environmental challenges” (EC-CLIMA:2020B)

Kommunikationen kretsar däremot, enligt vår tolkning, kring spridandet av kunskap och information. CLIMA strävar efter att öka allmänhetens kunskap om redan förutbestämda åtgärder på individuell nivå. Den konstruktiva dialogen, i vilken medborgare och lokala nätverk ska ges utrymme att diskutera och forma lösningen tillsammans, saknas därför delvis i kommunikationsarbetet. Man finner visserligen inslag av inkludering i form av dialogarbete och flernivåkommunikation; gräsrotsnivån omnämns till exempel flera gånger.⁴

“The new European Climate Pact will be a broad initiative to give everyone a voice and space to design new climate actions, share information, launch grassroots activities and showcase solutions that others can follow” (EC-CLIMA:2020B)

“Online, interactive citizen dialogues, aligned for example with the Conference on the Future of Europe dialogues, will invite attendees to contribute their views, ideas and expectations as to what a zero emissions and zero pollution Europe means for their community and everyday lives.” (EC-CLIMA:2020A)

Men ofta stannar detta vid spridandet av information snarare än att utgöra ett faktiskt utrymme för meningsutbyte. Utifrån ett agonistiskt perspektiv kan CLIMA:s strategi därmed framstå som aningen begränsad. På högre nivå ser bilden annorlunda ut. Ett program öppnar upp för dialog kring policy och internationellt samarbete, men detta sker mellan EU, regeringsrepresentanter och organisationer utanför EU:

“The EU Climate Dialogues programme is a key instrument to drive policy dialogue and cooperation on climate policy between the EU and representatives from governments, business, academia, and social and economic organisations [...]” (EC-CLIMA:2025))

“The EU strengthened its climate dialogue with key countries around the world” (EC-CLIMA:2025)

Samma mönster finner man i klimatanpassningsstrategin, som syftar till att stärka beredskapen på alla styrningsnivåer. Här kopplas förmågan att hantera klimatförändringarna explicit samman med expertkunskap och vetenskaplig information, snarare än med en bred delaktighet:

“Better informed decision-making by addressing gaps in knowledge about adaptation and further developing the European climate adaptation platform” (EC-CLIMA:2020B)

“Climate knowledge platforms play an increasing role in decision-making for adaptation action.” (EC-CLIMA:2021)

Även i *Climate Pact* talar CLIMA om kunskapsplattformar som ska inrättas för att stödja klimatinitiativ. Kunskapsplattformen beskrivs som ett centralt verktyg för att samla information för alla. CLIMA:s betoning på expertkunskap som styrande princip för policyutvecklingen innebär samtidigt att andra perspektiv och intressen kan hamna i utkanten av processen.

“The knowledge hub will support existing and emerging initiatives by helping them scale up, replicate what already works, build capacity by offering knowledge and know-how, and move from learning to doing.” (EC-CLIMA:2020A)

“The European Climate Pact will build on and support the multitude of initiatives that are emerging or already exist. To this end, the Commission will set up a knowledge hub, which will pull together relevant information and expertise and make it available both through the Pact’s online platform and through specific support services.”
(EC-CLIMA:2020A)

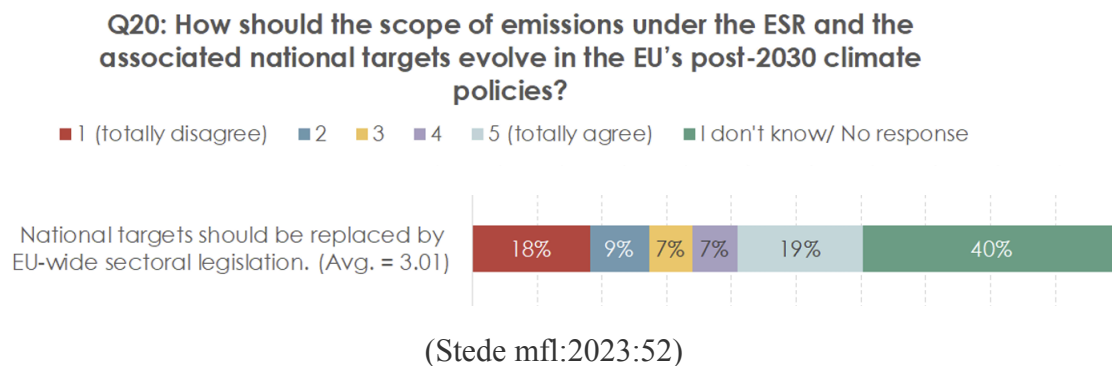
Ett andra tema är gapet mellan forskare och beslutsfattare, något som CLIMA framställer som ett viktigt *problem* att lösa. Det indikerar en stark tilltro till expertkunskapens roll. Med andra ord tenderar CLIMA att betrakta experters fortsatt extensiva inflytande som en nödvändighet och prioritet. Man talar bland annat om mekanismer som ska säkerställa att beslutsfattaren och forskaren arbetar tillsammans i policyutvecklingen:

“We must develop effective and inclusive governance mechanisms that ensure dialogue between policymakers and scientists” (EC-CLIMA:2021)

“We need excellent science communication that is clear, timely and policy ready. This is essential to bridge the gap between researchers and decision makers.”
(Vandenberghe:2025:05:16)

“We must also ensure science reaches policy makers.” (Vandenberghe:2025:05:06)

Ett tredje tema är experternas företrädare i fråga om val av policy och bedömningar. Ett tecken på detta är den offentliga konsultationen som utfördes 2023 kring EUs klimatmål för 2040. I konsultationen återfinns en generell sektion och en “expertsektion” där olika aktörer med specifik kunskap inom klimatområdet får göra sin röst hörd. I rapporten rådfrågas experter specifikt om möjliga policyval – även när det handlar om prioriteringar och bedömningar. Ett talande exempel är nedanstående fråga, där experter rådfrågas om nationella mål bör ersättas av sektoriell EU-lagstiftning. Även i sådana frågor värderas expertkunskap högt och beslutsfattandet kring dem bör vara informerat av experters insyn.

Sammantaget ser man en spänning mellan CLIMAs ambitioner om inkludering och dialog och tron på expertkunskaper som grund till beslutsfattande. Å ena sidan finner man agonistiska inslag i form av flernivåkommunikation och dialog. Å andra sidan betonar CLIMA vikten av expertkunskap som styrande princip i form av kunskapsplattformar, expertrådgivning och minskningen av gapet mellan forskare och beslutsfattare, vilket indikerar en positiv syn på såväl experter som grupp som deras inflytande över policyutvecklingen. Röster som avviker från expertkunskapen kan på så sätt hamna i utkanten av policyprocessen; de agonistiska inslagen förblir därmed begränsade.

4.4 Syn på medborgare

Ett första tema är att CLIMA framställer medborgaren som en central aktör i klimatomställningen och policyprocessen. CLIMA betraktar det medborgerliga engagemanget som en absolut nödvändig resurs i klimatarbetet. Man hänvisar dels till tidigare inkludering av medborgare, dels till framtida ambitioner om ett fortsatt tätt samarbete. Medborgaren och lokalsamhället positioneras därmed explicit som drivande krafter bakom klimatpolitiken:

“The European Green Deal is a response not only to science, but also to demands for stronger action coming from citizens” (EC-CLIMA:2020A)

“The involvement and commitment of the public, regions, local communities and of all stakeholders is crucial to the success of the European Green Deal.” (EC-CLIMA:2020B)

"Regional and local authorities, as well as citizens and civil society have been active in the promotion of an ambitious climate agenda in recent years" (EC-CLIMA:2020B)

Ett andra tema handlar om CLIMAs tendens att placera medborgarnas deltagande inom specifika ramar. Engagemanget uppmuntras och efterfrågas jämnt, men handlingsutrymmet definieras huvudsakligen uppifrån. Medborgaren och civilsamhället tillskrivs stor betydelse för genomförandet av redan förutbestämd policy. Ett klart exempel är CLIMAs syn verkställandet av *Green Deal*, som enbart kan uppnås om medborgare "spelar sin roll":

"The many solutions outlined in the Green Deal can only succeed if designed in a socially just and fair way and if citizens, communities, companies and organisations play their part, alongside government policies and regulation." (EC-CLIMA:2020A)

"Regional and local-level adaptation will also benefit, while the European Climate Pact will empower individual citizens, who will play a key role in the success of the adaptation strategy" (EC-CLIMA:2021)

Sammantaget har CLIMA, i vår tolkning, en passiv syn på medborgaren. Rätten att få sin talan hörd och delta i processerna betonas visserligen, men möjligheterna att faktiskt påverka politikens utformning framstår som tämligen begränsade. Med andra ord handlar det inte främst om ett aktivt medborgerligt inflytande, utan snarare om att medborgarna förväntas bidra inom redan givna ramar. Tolkningen stöds av såväl Machin (2025) som Kindermann (2025) som funnit liknande mönster i andra delar av EU-apparaten.

4.5 Syn på legitimitet

Ett första tema är den frekventa användningen av prestationsindikatorer. I *Strategic Plan* presenteras exempelvis CLIMAs femårsplan under kommission von der Leyen I. Huvudfokuset ligger på generaldirektoratets klimatpolitiska mål samt performance- och effektivitetsindikatorer för att säkerställa att dessa uppfylls. Planen är, med CLIMA:s egna ord, uppbyggd kring ett "performance management framework", där effektiviteten placeras som ett styrande värde

tillsammans med intern kontroll och riskanalys. Legitimiteten kan på så sätt, i vår mening, knytas relativt explicit till effektiv implementering och goda resultat:

“DG CLIMA will put much effort in implementing and encouraging corporate and local measures leading to a high-performing service or to synergies and efficiency gains” (EC-CLIMA:2020B)

“DG CLIMA will ensure sound and efficient management of its financial resources, and will maintain effective internal control under the framework, risk management and accounting systems” (EC-CLIMA:2020B)

Ett andra tema handlar om den starka betoningen på kvaliteten på medlemsländernas implementering av policy. I rapporten från 2025 betonas också effektivitet och resultatmätningar frekvent, främst i anknytning till medlemsstaters implementering av policy. Beslut framställs här som *legitima* när de kan uppvisa konkreta och resultat. Huruvida beslut är mer eller mindre legitima när demokratiska procedurer har följts framgår inte i lika hög grad.

“Better monitoring, reporting and evaluation frameworks are nevertheless needed at all levels to be able to more accurately assess the efficiency and effectiveness of resilience and adaptation policies and their implementation at Member State level” (EC-CLIMA:2025)

“DG CLIMA will monitor Member States application of EU law and will take action to promote and enforce compliance” (EC-CLIMA:2020B)

Ett tredje tema är CLIMA:s tendens att använda dialog och medborgardeltagande som ett bekräftande instrument. Frågan kring *hur* eller *vem* som tar besluten lämnas ofta i bakgrunden. Men de procedurella värdena är däremot inte helt förbisedda. I såväl *Strategic Plan* som *Climate Pact* är CLIMA relativt tydliga med att kommunikation och dialog är centrala byggstenar i deras arbete.

“In developing the Pact, the Commission will rely on the creativity and variety of views arising from democratic and participatory mechanisms” (EC-CLIMA:2020A)

“The involvement and commitment of the public, regions, local communities and of all stakeholders is crucial to the success of the European Green Deal.” (EC-CLIMA:2020B)

Materialet visar därmed inte på en total frånvaro av procedurella frågor och värden. Tvärtom återkommer hänvisningar till dialog med medborgare, lokalt engagemang och deltagande processer flera gånger, men de tenderar att behandlas sekundärt eller i anslutning till mer effektiv implementering av policy. Det folkliga deltagandet och/eller stödet ska i många fall kvantifieras eller användas som en indikation på ett policybesluts goda resultat. CLIMA tenderar att använda det medborgerliga deltagandet eller statistiska stödet som en bekräftande funktion. Med andra ord bottnar CLIMAs syn på legitimitet i uppvisade resultat och effektivitet, som medborgardeltagandet sedan bekräftar.

“A significant majority (85%) of EU citizens believe climate change is a serious problem, indicating high levels of awareness and a clear sense of urgency.” (EC-CLIMA:2025)

Hänvisningar till effektivitet, resultat och optimalitet är genomgående, och policybeslut rättfärdigas regelbundet av med hjälp av olika kvantitativa måttstockar och prestationsindikatorer. Input-dimensionen är också framträdande, men inte i lika stor utsträckning. CLIMA har en benägenhet att reducera de procedurella värdena till en bekräftande funktion; det är inte en självständig legitimitetsgrund. CLIMA:s syn på legitimitet präglas, i vår tolkning, av en teknokratisk logik, där samhället – som ett system eller maskineri – är i konstant behov av optimering.

5. Slutsats

I denna studie har vi undersökt DG CLIMAs underliggande demokratisyn. Analysen visar att CLIMA i hög grad stämmer överens med den avpolitiserade bild som kommissionen har, snarare än den pluralistiska som Oleart och Theuns (2023:891) hypotiserade att CLIMA kunde uppvisa.

Inom samtliga analyspunkter – synen på samhällskroppen, kunskapen, beslutsfattandet, medborgaren och legitimiteten – framträder ett genomgående teknokratiskt mönster. (1) CLIMA visar visserligen på en grundläggande förståelse för samhällets polytiska natur, men agerar sällan på den rent praktiskt i form av konfrontation och debatt; (2) kunskapssynen genomsyras av en strikt (teknokratisk) evidensbaserad logik i vilken vetenskap och objektivitet prioriteras högt; (3) relationen mellan beslutsfattande och expertkunskaper är beständig, men ambitioner om inkludering och dialog påträffas i materialet; (4) medborgaren tilldelas en överlag passiv roll i policyprocessen med viss öppenhet för inflytande inom förutbestämda ramar; (5) CLIMA har en huvudsakligen output-orienterad syn på legitimitet, där procedurella frågor och input sällan står på egna ben.

Studien stipulerade tydligt i metod och val av fall att CLIMA är relativt isolerad och agerat självständigt i tidigare problemformuleringar. Att CLIMA skulle kunna ha en politiserad demokratisyn och vika av från kommissionen och andra DGs var en möjlighet. CLIMA har även tidigare känt av impulser från civilsamhället och visat på en villighet att involvera aktörer på gräsrotsnivå i sitt arbete. Flera teoretiskt relevanta faktorer som kan påverka CLIMAs demokratisyn och möjlighet att vika av från kommissionen identifierades. CLIMA bör därav sammantaget anses som minst sannolika DG att dela kommissionens avpolitiserade demokratisyn. Trots att teorin utsattes för svåraste möjliga prövning – och att CLIMA stundtals visar på pluralistiska och inkluderande tendenser – så finner studien tillika att CLIMA i hög utsträckning delar samma avpolitiserade demokratisyn. Således finns det anledning att tro att resterande DGs med mindre självständighet och gräsrotskontakt också delar kommissionens avpolitiserade demokratisyn. Å andra sidan är det möjligt att det finns andra drag inom specifika DGs som gör de mer benägna att ha en mer pluralistisk demokratisyn. Fler fallstudier krävs för att säkerställa resultatet, med välmotiverade val av fall med längre utläggningar om varför just denna DG bör skilja sig från kommissionens och CLIMAs demokratisyn. Kan ännu tydligare

indikatorer finnas och matas in i ett dataanalysverktyg tillsammans med en bred korpus från flera DGs hade en kvantitativ analys även kunnat säkerställa resultatet. I och med att man då förlorar forskarens textnärhet riskerar resultatet dock att vara översimplifierat. Oavsett är chansen stor att studierna kommer landa i samma slutsats som denna.

Denna studie har även bidragit till resterande forskningsområden som återfinns i tidigare forskning. Studien har bidragit till ökad förståelse för CLIMA som enskild enhet och de bakomliggande idealen som driver dess arbete, samt komplicerat forskningen kring CLIMAs självständiga relation till kommissionen och andra DGs. Globalt har det avpolitiserade idealet till synes även krupit in i de djupaste av klimatpolitiska korridorer. Avslutningsvis har studien genom sin beskrivande ansats öppnat upp för normativa diskussioner kring demokratiideal och EUs klimatpolitik. En idé behöver först vara beskriven innan den kan utsättas för kritiska prövningar (Vedung:2018:199). Studien har öppnat upp flera lösa trådar som framtida forskare och uppsatsstudenter kan knyta ihop.

6. Källförteckning

Bárd, Petra (2018). 'The Rule of Law and Academic Freedom or the Lack of it in Hungary'. *European Political Science*, Vol. 19(1), s. 1–10.

Beckman, Ludvig (2005). *Grundbok i idéanalys: Det kritiska studiet av politiska texter och idéer*. Stockholm: Santérus Förlag.

Bellamy, Richard & Kröger, Sandra (2021). Countering Democratic Backsliding by EU Member States: Constitutional Pluralism and 'Value' Differentiated Integration. *Swiss Polit Sci Rev*, 27, s. 619-636. <https://doi.org/10.1111/spsr.12448>

Bergström, Göran & Boréus, Kristina (2018). "Samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys" i Bergström, Göran, Boréus, Kristina (red.) *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur, s. 17-48.

Bergström, Göran & Svärd, Per-Anders (2018). "Idé- och ideologianalys" i Boréus, Kristina & Bergström, Göran (red.) *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur, s. 49-89.

Bermeo, Nancy (2016). On Democratic Backsliding. *Journal of Democracy*, 27(1), s. 5-19. DOI: 10.1353/jod.2016.0012.

Bernhard, Michael (2021). Democratic Backsliding in Poland and Hungary. *Slavic Review*, 80(3), 585–607. <https://www.jstor.org/stable/27289815?seq=1>

Bertsou, Eri & Daniele Caramani (2020). "Measuring Technocracy " in Eri Bertsou and Daniele Caramani (Eds.) *The Technocratic Challenge to Democracy*, London: Routledge.

Bickerton, Christopher & Accetti, Carlo Invernizzi (2020). "Technocracy and political theory" i Bertsou, Eri – Caramani, Daniele (red.) *The Technocratic Challenge to Democracy*. Abingdon & New York: Routledge, s. 29-43.

Bisson, Robin (2022, 1 december). Former research official to lead Commission climate department.

<https://www.researchprofessionalnews.com/rr-news-europe-politics-2022-12-former-research-official-to-lead-commission-climate-department/>

Caramani, Daniele (2020). "Introduction: the technocratic challenge to democracy" i i Bertson, Eri & Caramani, Daniele (red.) *The Technocratic Challenge to Democracy*. Abingdon & New York: Routledge, s. 1-28.

CleanTech for Europe (2024). Policy Update: The EU Green Deal's Legacy.

<https://www.cleantechforeurope.com/policy/policy-update-the-eu-green-deals-legacy>

Conrad, Maximilian & Oleart, Alvaro (2020). Framing TTIP in the wake of the Greenpeace leaks: agonistic and deliberative perspectives on frame resonance and communicative power, *Journal of European Integration*, 42(4), s. 527-545. DOI: 10.1080/07036337.2019.1658754

DG CLIMA (ND.). Union Registry.

https://climate.ec.europa.eu/eu-action/carbon-markets/eu-emissions-trading-system-eu-ets/union-registry_en (Hämtad 2026-05-10)

ECORYS (2025). Operation of the European Climate Pact Secretariat.

<https://www.ecorys.com/case-studies/operation-of-the-european-climate-pact-secretariat/>

Esaiasson, Peter, Giljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (2024).

Metodpraktikan: Konsten att studera människor, organisationer och samhälle. Stockholm: Norstedts juridik, 6:e uppl.

European Commission (2019). *Communication From the Commission: The European Green Deal*. (COM/2019/640 final)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52019DC0640>

European Commission (nd.). Social Climate Fund: Programme for financially supporting people and businesses most impacted by the introduction of a new emissions trading system.

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/programme-performance-statements/social-climate-fund_en (Hämtad: 25 maj 2026)

European Commission, Directorate-General for Climate Action. (2022, 26 oktober). *REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS: Accelerating the transition to climate neutrality for Europe's security and prosperity Climate Action Progress Report 2022* (Rapport COM/2022/514 final)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0514&qid=1778595677094>

European Commission, Directorate-General for Climate Action. (2025, 6 november). *REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL EU: EU Climate Action Progress Report 2025* (Rapport COM/2025/668 final)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52025DC0668>

European Commission, Directorate-General for Climate Action. (2020a, 9 december) *COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS: European Climate Pact* (Rapport COM/2020/788 final)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020DC0788&qid=1778579399255>

European Commission (2025). Organisation Chart DG CLIMA.

https://commission.europa.eu/document/download/51f67af6-3cee-4d19-9061-cfcf2d87036c_en?filename=organisation-chart-dg-clima_en.pdf (Hämtad 2026-05-20)

European Commission, Directorate-General for Climate Action. (2021, 24 februari). *COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS Forging a climate-resilient Europe - the new EU Strategy on Adaptation to Climate Change* (Rapport COM/2021/82 final)
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2021:82:FIN>

European Commission, Directorate-General for Climate Action. (2020b, 21 september). *Strategic Plan 2020–2024: DG Climate Action* (Ares(2020)4936136).
https://commission.europa.eu/document/download/bd6a6a6b-c39d-4098-9b99-d8ed78a32b15_en?filename=clima_sp_2020-2024_en.pdf

Gora, Anna, & de Wilde, Pieter (2020). The essence of democratic backsliding in the European Union: deliberation and rule of law. *Journal of European Public Policy*, 29(3), 342–362.
<https://doi.org/10.1080/13501763.2020.1855465>

Habermas, Jürgen (1989) *The Structural Transformation of the Public Sphere*. Cambridge, MA: MIT Press.

Hustedt, Thuriid, & Seyfried, Markus (2016). Co-ordination across internal organizational boundaries: How the EU Commission co-ordinates climate policies. *Journal of European Public Policy*, 23(6), 888–905. <https://doi.org/10.1080/13501763.2015.1074605>

Karppinen, Kari, Moe, Hallvard, & Svensson, Jakob (2008). Habermas, Mouffe and Political Communication: A Case for Theoretical Eclecticism. *Javnost - The Public*, 15(3), s. 5–21.
<https://doi.org/10.1080/13183222.2008.11008973>

Kassim, Hussein, Peterson, John., Bauer, Micheal W, Connolly, Sara, Dehousse, Renaud, Hooghe, Liesbet and Thompson, Angelo (2013). *The European Commission of the Twenty-First Century*, Oxford: Oxford University Press.

Kindermann, Paul. A (2025). Simulating democratic reform in the EU: self-legitimation through participatory innovation. *Journal of European Public Policy*, s. 1–28.
<https://doi.org/10.1080/13501763.2025.2554911>

Lindvall, Johannes (2007). Fallstudiestrategier. *Statsvetenskaplig Tidskrift* 109(3)

Lührmann, Anna & Lindberg, Staffan I. (2019). A third wave of autocratization is here: what is new about it? *Democratization*, 26(7), s. 1095–1113. DOI:10.1080/13510347.2019.1582029.

Machin, Amanda (2025). The European Green Deal and the democratic imagination. *Journal of European Integration*, 47(2), 155–171. <https://doi.org/10.1080/07036337.2025.2455686>

Mair, Peter (2007). “Political Opposition and the European Union.” *Government and Opposition* 42, no. 1 (2007), s. 1–17. <http://www.jstor.org/stable/44483177>

Mathiesen, Karl & Moens, Barbara (2022, 21 september). The singular career of Mauro Petriccione, the EU’s ‘born negotiator’ *Politico*.
<https://www.politico.eu/article/the-eu-career-of-mauro-petriccione/>

Milačić, Filip (2024). "Democratic Backsliding Through Legislative Capture in Serbia: A One-Man Show," *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, , vol. 712(1), pages 47-60.

Moe, Hallvard (2006). Lidskap som politikkens drivkraft. Et intervju med Chantal Mouffe. *Norsk Medietidsskrift*, 13(2), s. 159-166.

Mouffe, Chantal (2005). *On the Political*. Abingdon: Routledge.

Nord, Marina, Altman, David, Fernandes, Tiago, Good God, Ana, & Lindberg, Staffan I (2026). *Democracy Report 2026: Unraveling The Democratic Era?* University of Gothenburg: V-Dem Institute.

Oberthür, Sebastian, von Homeyer, Ingmar, Schewe, Lea, & Moore, Brendan (2025). Public participation in EU climate governance: the underexploited potential of national energy and climate plans. *Journal of European Integration*, 47(2), s. 257–276.

<https://doi.org/10.1080/07036337.2025.2460194>

Oleart, Alvaro, & Theuns, Tom (2023). 'Democracy without Politics' in the European Commission's Response to Democratic Backsliding: From Technocratic Legalism to Democratic Pluralism. *Journal of Common Market Studies*, 61(4), s. 882-899.

<https://doi.org/10.1111/jcms.13411>

Parks, Louisa (2025). How the climate movement shaped the EU: protest cycles and democratic spaces in the European green deal. *Journal of European Integration*, 47(2), s. 299–318.

<https://doi.org/10.1080/07036337.2025.2456616>

Petriccione, Mauro. (2021, 4 maj). *Talking Europe with Mauro Petriccione, Director General of DG CLIMA*. [Video]. Youtube. European Movement International.

https://www.youtube.com/watch?v=fQU93ZD_85w

Priebus, Sonja (2022) 'The Commission's Approach to Rule of Law Backsliding: Managing Instead of Enforcing Democratic Values?' , *JCMS: Journal of Common Market Studies*, ISSN 1468-5965, Wiley, Hoboken, NJ, 60(6) s. 1684-1700. <https://doi.org/10.1111/jcms.13341>

Pustelnik, Pawel (2017). "European Commission's Sing-along: Civil Society as a Last Resort in the European Union Emissions Trading Scheme Debate – The Case DG CLIMA" i Marchetti, Raffaele (red.). *Partnerships in International Policy-Making Civil Society and Public Institutions in European And Global Affairs*. s. 175-194 London: Springer Nature.

Stede, Jan med flera. (2023). *In-depth report on the results of the public consultation on the EU climate target for 2040 – Final report*, Publications Office of the European Union, 2024.

<https://www.technopolis-group.com/wp-content/uploads/2024/02/in-depth20report20on20the20results20of20the20public20consultation-ML0224114ENN.pdf>

Swyngedouw, Erik (2010). Apocalypse forever?: Post-political populism and the spectre of climate change. *Theory, Culture & Society: explorations in critical social science* , 27(2), s. 213-232. <https://doi.org/10.1177/0263276409358728>

Vandenberghe, Kurt. (2025, 14 oktober). *The role of research in shaping policy*. [Video]. Youtube. Frontiers. <https://www.youtube.com/watch?v=WGdPrgH-FQ>

Vedung, Evert (2018). Fyra typer av statsvetenskaplig idéanalys. *Statsvetenskaplig Tidskrift* 120. 155-195.

Weber, Max (2012[1904]). "Samhällsvetenskapernas objektivitet" i *Tre klassiska texter* Göteborg: Korpen Koloni, s. 215-287.

Bilagor

Bilaga A

1 Som Mouffe ofta betonar själv kan teorierna ses som inkommensurabla (Moe:2006). Habermas anser i grunden att medborgare i den deliberativa processen kan föra en rationell diskussion och att olika världssyner kan förenas i en konsensus (även om detta är en översimplifiering av Habermas åsikt (se Conrad & Oleart:2020:530). Detta står i skarp kontrast med Mouffes agonistiska demokrati, vars mest grundläggande byggsten är att oförenliga världssyner ska få vara oförenliga, men att sådan konflikt är produktiv (Conrad & Oleart:2020:530). I denna text kommer därför endast Habermas idé om medborgaren som aktiv agent och vikten av öppna platser för politiskt deltagande lyftas fram, men kompletteras med Mouffes syn på vikten av konflikter vid sådana platser. Detta sker i enlighet med Conrad & Oleart (2020) och Oleart & Theuns (2023). För en längre diskussion om relationen mellan Mouffe och Habermas (samt att de inte är så oförenliga som Mouffe vill påstå), se Karppinen, Moe, & Svensson (2008).

2 Teknokrati är nära förknippat med meritokrati, som snarare bygger på idén att medborgare *väljs ut* utifrån sin kompetens och prestation.

3 En liknelse kan göras med liberalism och konservatism. Även om liberalism och konservatism inte är varandras raka motsatser (Finns även fler mellanliggande ideologier, ex socialism, precis som det finns fler mellanliggande demokratisyner) bör vissa negativa indikatorer på konservatism kunna översättas till positiva indikatorer på liberalism.

4 Mer om medborgardeltagandet i avsnitt 4.4

Bilaga B

European Commission (nd.). Social Climate Fund: Programme for financially supporting people and businesses most impacted by the introduction of a new emissions trading system.

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/programme-performance-statements/social-climate-fund_en (Hämtad: 25 maj 2026)

European Commission, Directorate-General for Climate Action. (2022, 26 oktober). *REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS: Accelerating the transition to climate neutrality for Europe's security and prosperity Climate Action Progress Report 2022* (Rapport COM/2022/514 final)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0514&qid=1778595677094>

European Commission, Directorate-General for Climate Action. (2025, 6 november). *REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL EU: EU Climate Action Progress Report 2025* (Rapport COM/2025/668 final)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52025DC0668>

European Commission, Directorate-General for Climate Action. (2020a, 9 december) *COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS: European Climate Pact* (Rapport COM/2020/788 final)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020DC0788&qid=1778579399255>

European Commission, Directorate-General for Climate Action. (2021, 24 februari). *COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS Forging a climate-resilient Europe - the new EU Strategy on Adaptation to Climate Change* (Rapport COM/2021/82 final)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM:2021:82:FIN>

European Commission, Directorate-General for Climate Action. (2020b, 21 september). *Strategic Plan 2020–2024: DG Climate Action* (Ares(2020)4936136).

https://commission.europa.eu/document/download/bd6a6a6b-c39d-4098-9b99-d8ed78a32b15_en?filename=clima_sp_2020-2024_en.pdf

Petriccione, Mauro. (2021, 4 maj). *Talking Europe with Mauro Petriccione, Director General of DG CLIMA*. [Video]. Youtube. European Movement International.

https://www.youtube.com/watch?v=fQU93ZD_85w

Stede, Jan med flera. (2023). *In-depth report on the results of the public consultation on the EU climate target for 2040 – Final report*, Publications Office of the European Union, 2024.

<https://www.technopolis-group.com/wp-content/uploads/2024/02/in-depth20report20on20the20results20of20the20public20consultation-ML0224114ENN.pdf>

Vandenberghe, Kurt. (2025, 14 oktober). *The role of research in shaping policy*. [Video]. Youtube. Frontiers. https://www.youtube.com/watch?v=WGdPrgH-_FQ